

Kitap İncelemesi/Book Review*

Çağlar Boyu Göç (Tarih-Kültür-Medeniyet), İsa Kalaycı ve Gökhan Kalmış (Edl.), Gazi Kitabevi, Ankara 2021, ISBN: 978-625-8494-22-8, XXIV+632 s.

Migration Through the Ages (History-Cultur-Civilization), Isa Kalaycı and Gokhan Kalmis (Edited by), Ankara 2021, ISBN: 978-625-8494-22-8, XXIV+632 p.

Ebru EROL**

Makale Bilgisi/Article Info: Geliş/Received: 29/11/2021 Düzeltme/Revised: 27/12/2021 Kabul/Accepted: 27/12/2021

Kitap İncelemesi/Book Review

Atıf / Cite as: Sarı, Ç. (2021). Çağlar Boyu Göç (Tarih-Kültür-Medeniyet), İsa Kalaycı ve Gökhan Kalmış (Edl.), Gazi Kitabevi, Ankara 2021, ISBN: 978-625-8494-22-8, XXIV+632 s. *Bellek Uluslararası Tarih ve Kültür Araştırmaları Dergisi*, 3 (2), 226-234.
<https://dx.doi.org/10.52735/bellek.1030005>

ÖZ

Hem göç alan hem göç veren hem de transit ülke konumunda olan Türkiye, Afro-Avrasya göç hareketliliğinden etkilenmektedir. Göç konusunda bu denli önemli bir yere sahip olan ve göç yollarının kavşağında bulunan Türkiye’de konuyla ilgili bilimsel çalışmaların varlığı henüz arzulanan seviyeye ulaşamamıştır. Bununla birlikte alanyazındaki bu eksikliği gidermek bábında Gazi Kitabevi’nden 2021 yılında bir eser yayımlanmıştır.

Editörlüğünü İsa Kalaycı ve Gökhan Kalmış’ın yaptığı “*Çağlar Boyu Göç (Tarih-Kültür-Medeniyet)*” isimli çalışma, “bilmek” ile “göç ilişkisi” arasındaki bağlantıyı açıklamak için kurgulanmıştır. Bu eser, 29 bilim

* Bu araştırma sürecinde; TR Dizin 2020 kuralları kapsamında “*Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesinde*” yer alan tüm kurallara uyulmuş ve yönergenin ikinci bölümünde yer alan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemlerden” hiçbirini gerçekleştirilmemiştir.

** Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih ABD Yüksek Lisans Programı, Antakya/Hatay-Türkiye, erolebru1984@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-7091-0224

insanın kaleme aldığı çalışmalarla 23 bölümden oluşan bir kitaptır. Büyük bir özveriyle oluşturulan bu eser, 632 sayfadan ibarettir.

Anahtar Kelimeler: Göç, Göç Olgusu, Multidisipliner Çalışmalar, Sosyal Bilimler.

EXTENDED SUMMARY

Migration, which exists at every stage of human history, is defined in different ways according to different fields of science. Migration is classified in many respects according to the reasons for its emergence. The phenomenon of migration, which has become more prominent especially in the 21st century, is an issue that concerns the whole world. In this context, it has attracted the attention of many scientists.

Immigrants have preferred to leave the places where they live in and go to a better and more reliable place due to a number of problems, or they have been forced to take this action. This population movement is not a simple displacement. Because, people who migrated carried their own culture to the regions they went to in this way. This situation has led to the evaluation of the phenomenon of migration by different branches of science.

Turkey, which lets in immigrants, has people emigrating, and a transit country, is affected by the Afro-Eurasian migration mobility. In Turkey, which has such an important place in migration and is at the crossroads of migration routes, the existence of scientific studies on the subject has not reached the desired level. However, in order to fill this gap in the literature, a work was published from Gazi Kitabevi in 2021.

The study titled Migration Through Ages (History-Culture-Civilization), edited by İsa Kalaycı and Gökhan Kalmış, was designed to explain the connection between "knowing" and "migration relationship". This work is a book consisting of 23 chapters with the works written by 29 scientists. This work, which was created with great devotion, consists of 632 pages.

Keywords: Immigration, immigration phenomenon, multidisciplinary studies, social sciences.

1. Kitabın Bölümleri

Dr. Öğr. Üyesi Hulusi Karagel tarafından kaleme alınan “*Coğrafya Kader Değildir: Göç Olgusu*” adlı çalışma eserin birinci bölümünü oluşturmaktadır. 1-32 sayfa aralıklarını kapsayan kitap bölümü, dört ana başlıktan oluşmaktadır. Yazar çalışmada, ana hatlarıyla göç olgusunun coğrafya ile ilişkisini ele almıştır. Ayrıca göç olgusunun coğrafya üzerindeki etkilerinden ve kitlesel göç hareketlerinden bahsetmektedir.

Doç. Dr. Hasan Kaplan tarafından kaleme alınan “*Bir Göç Edebiyatı Olarak Klasik Türk Şiiri*” adlı çalışma eserin ikinci bölümünü oluşturmaktadır. 33-68 sayfa aralıklarını kapsayan kitap bölümü, beş ana başlık ve birçok alt başlıklardan oluşmaktadır. Bu çalışmada yaygın bir tabirle Klasik Türk edebiyatı olarak isimlendirilen ve yaklaşık 600 yıllık edebi birikimi karşılayan dönem bir göç edebiyatı olarak incelenmiştir. Klasik şairin göç karşısındaki tavrı sorgulanmış ve yalnızca divan ile sınırlı tutulmuştur. 500’e yakın divan eseri göç bakımından taranmış ve göçün klasik şiire yansımaları ortaya konmuştur.

Dr. Öğr. Üyesi Sedat Bilinir tarafından kaleme alınan “*Horasan’dan Tarsus’a Türk Göçleri (VIII.-X. Yüzyıllar)*” adlı çalışma eserin üçüncü bölümünü oluşturmaktadır. 69-86 sayfa aralıklarını kapsayan kitap bölümü, sekiz ana başlıktan oluşmaktadır. Yazar, Tarsus’un stratejik konumundan dolayı Eski Çağ ve Orta Çağ’da özellikle Horasan’dan göç almasının nedenleri ve Tarsus’un ilk yerleşim yeri açısından önemi üzerinde durmuştur. İslam fetihleri sürecindeki Tarsus’u konu alan yazar, Horasandan Tarsus’a gerçekleşen Türk göçlerinin İslam dünyasındaki etkilerini de irdelemektedir. Bununla beraber Bizans hâkimiyetine geçmesiyle bölgede yaşanan olaylardan ve Türk göçlerinin bölge kaderine etkisini genel hatlarıyla değerlendirmektedir.

Dr. Öğr. Üyesi İsmail Bülbül tarafından kaleme alınan “*Göçerevli Nogaylarda Gündelik Hayat*” adlı çalışma eserin dördüncü bölümü oluşturmaktadır. 87-112 sayfa aralıklarını kapsayan kitap bölümü, üç ana başlıktan oluşmaktadır. Eser, Nogayların ortaya çıkış sürecini ele almaktadır. Genel hatlarıyla Nogayların yaşamlarını sürdürdükleri coğrafya ve yoğunlaştıkları yerler anlatılmaktadır. Nogayların yurt adı verdikleri çadırlarda yaşamlarını sürdürürken, yaşam koşullarından, yaşayış biçimlerinden, geleneklerinden, beslenmelerinden, ekonomik olarak geçim kaynaklarından, kültürlerinden, gündelik yaşantılarından, aile ilişkilerinden oldukça ayrıntılı bahsedilmektedir. Tanrı tarafından kurulmuş göçebe yaşam tarzını benimseyen Nogayların göç ederken rastgele değil Avulun nereye ve hangi yolları takip edeceği de belirtilmektedir.

Ahmet Çaparlar tarafından kaleme alınan “*1828-1829 Osmanlı-Rus Harbi’nde Osmanlı Tebaasının Rusya’ya Göçürülmesine Yönelik Propagandalar*” adlı çalışma eserin beşinci bölümünü oluşturmaktadır. 113-140 sayfa aralıklarını kapsayan kitap bölümü, iki ana başlık ve iki alt başlıktan oluşmaktadır. Yazar, 1828-1829 Osmanlı-Rus Harbi’nde, Rusya’nın Osmanlı Devleti’nin demografik yapısını değiştirmek için Rumeli ve Doğu Anadolu’daki gayrimüslim Osmanlı tebaasına yönelik yaptığı propagandaları ve Osmanlı yönetiminin buna karşı aldığı önlemleri ele almaktadır. Ayrıca Rusya’nın Osmanlı tebaasını kendi istekleri doğrultusunda göçürmesini ele alan çalışma, 1828-1829 Osmanlı-Rus Harbi’nde siyasi, askerî ve ekonomik sonuçlarının yanı sıra göçler tarihi bakımından da büyük bir dramın yaşandığına dikkat çekmektedir.

Dr. İsmail Görgeç tarafından kaleme alınan “*Kırım Tatarlarının Maruz Kaldığı Göçler ve Sürgünler*” adlı çalışma eserin altıncı bölümünü oluşturmaktadır. 141-170 sayfa aralıklarını kapsayan kitap bölümü sekiz ana başlıktan oluşmaktadır. Yazar çalışmasında, genel hatlarıyla Kırım Tatarlarının maruz kaldıkları göç ve sürgün nedenlerinden bahsetmiştir. Bunun yanı sıra

yazar, Kırım coğrafyasından, Kırım tarihinden ve Kırım'ın Osmanlı Devleti tarafından fethedilmesini de kısaca ele almıştır. Rus işgalinden sonra 1783-1789 yılları arasında Kırım'da yürütülen politikalar ile Osmanlı Devleti topraklarına yaklaşık 170 bin Kırım tatarının göç ettiğini ele alan çalışma, göç sırasında ve sonrasında yaşanan gelişmeleri de irdelemiştir. Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti dönemindeki Kırım Tatarlarının durumunu da ele alan yazar, bu dönemde yaşanan kıtlık felaketlerinden de söz ederek, Stalin döneminde Rusya'nın Kırım Tatarlarına yönelik planladığı ve yürüttüğü politikalara dikkat çekmektedir.

Dr. Öğr. Üyesi A. Caner Çatal ile Öğr. Gör. Dr. M. Fatih Sansar'ın birlikte kaleme aldığı "*Osmanlı Devleti'nde Göç, İskân ve Asayiş (1861-1909)*" adlı çalışma eserin yedinci bölümünü oluşturmaktadır. 171-196 sayfa aralıklarını kapsayan kitap bölümü altı ana başlıktan oluşmaktadır. Çalışmada Osmanlı Devleti'nin göç, iskân ve asayiş politikası ile ilgili bilgiler verilmektedir. Göç nedenlerini çalışma, özellikle göçlerin XIX. yüzyılın ikinci yarısındaki temel nedenleri arasında Rusya'nın yayılımcı bir politika izlemesinin etkili olduğunu vurgulamaktadır. Rusların baskısından kaçan göçmenlerin Osmanlı topraklarında iskân edilmesinin kanuni düzenlemelerini de açıklayan çalışma, bu düzenlemelerden biri olan ve 1856 yılında hazırlanan talimatnamenin içeriğini ele almaktadır. Ayrıca araştırma, Osmanlı Devleti topraklarına yapılan göçler sonrasında gerçekleştirilen iskânlar, muhacirlere yapılan yardımlar ve bu süreçteki aksaklıklara da dikkat çekmektedir.

H. Gizem Acer ile Doç. Dr. Sacit Uğuz'un birlikte kaleme aldıkları "*Çeçenlerin Osmanlı Topraklarına Göçü: Sürgün ve İskân*" adlı çalışma, eserin sekizinci bölümünü oluşturmaktadır. 197-226 sayfa aralıklarını kapsayan kitap bölümü yedi ana başlıktan oluşmaktadır. Yazarlar, genel hatlarıyla Kafkasya'dan Osmanlı topraklarına yapılan göçleri ve bu göçleri oluşturan sebepleri ele almışlardır. Çalışma, Rusya'nın Kafkas politikası ve Çeçenler hakkında ayrıntılı bilgiler sunarak, Osmanlı topraklarına yapılan Çeçen göçlerinin nedenlerine dikkat çekmektedir. Çalışma aynı zamanda Osmanlı yönetiminin Çeçen muhacirlerine yaklaşımlarını, yapılan yardımları, sevk ve iskân sırasında karşılaşılan zorluklar ile iskân sonrasında ortaya çıkan asayiş sorunları hakkında da ayrıntılı veriler sunmaktadır.

Dr. Suat Özdağ tarafından kaleme alınan "*Birinci Dünya Savaşı'nda Bitlis Mültecileri*" adlı çalışma, eserin dokuzuncu bölümünü oluşturmaktadır. 227-254 sayfa aralıklarını kapsayan kitap bölümü dört ana başlıktan oluşmaktadır. Yazar çalışmasında, I. Dünya Savaşı sırasında Kafkas Cephesi'nde Osmanlı ordusunun yenilgisi üzerine bölgedeki vilayetlerin Ruslar tarafından işgale uğramasını ve bunun üzerine Doğu Anadolu'nun genelini saran mülteci sorununu dikkat çemiştir. Yazar, işgaller üzerine vilayet merkezi dışında Muş, Siirt ve Genç

kazalarından oluşan Bitlis'in Rus işgaline maruz kaldığını ve bu işgaller sırasında binlerce Müslümanın yine Ruslar ve Ermeniler tarafından katledildiğini belgeler ile sunmaktadır. Ayrıca yazar, işgalden kaçan Bitlis ahalsinin birçoğunun göç yollarında hayatını kaybettiğini, hayatta kalmayı başaranların güvenli bölgelere ulaştığını fakat buralarda perişan ve sefil bir hayat sürmek zorunda kaldıklarını vurgulamaktadır.

Doç. Dr. Sezen Kılıç tarafından kaleme alınan "*Avusturya Arşiv Belgelerinde Ermeni Tehciri*" adlı çalışma, eserin onuncu bölümünü oluşturmaktadır. 255-280 sayfa aralıklarını kapsayan kitap bölümü beş ana başlık ve bir alt başlıktan oluşmaktadır. Yazar çalışmasında, Osmanlı topraklarında 1915 yılında yaşanan Ermeni Tehcirinden bahsetmektedir. Osmanlı hükümetinin tehcir kararı almasından sonra Ermelerin tavırları ve yabancı ülkelerle yaptıkları iş birliklerini de açıklayarak, alınan bu tehcir kararının Türkler açısından doğurduğu ekonomik problemlere dikkat çekmektedir. Ayrıca Osmanlı topraklarında görevli yabancı ülke diplomatları başta olmak üzere devlet adamları ile birlikte din adamlarının Ermeniler konusunda Osmanlı hükümetine yaptıkları baskıları ve uluslararası arenada bunun nasıl kullanıldığını vurgulamaktadır.

Doç. Dr. Meral Kuzgun tarafından ele alınan "*Bir Göçün Hikâyesi: Struma (1942)*" adlı çalışma, eserin on birinci bölümünü oluşturmaktadır. 282-310 sayfa aralıklarını kapsayan kitap bölümü beş ana başlıktan oluşmaktadır. Yazar, Yahudiler için 2000 sene sürecek olan "Diaspora" hayatının başlamasından bahsederek çalışmasına başlamıştır. Genel anlamda İkinci Dünya Savaşı'nda Almanya'nın baskısından kaçıp Filistin'e gitme arzusunda olan Romanya kökenli 769 Yahudi'nin 15 Aralık 1941 tarihinde Türkiye'ye gelişi ve içinde buldukları Struma Gemisi'nin Türk kara sularında batırılmasıyla sonuçlanan olayda Türkiye'nin insanî ve diplomatik çabalarından da söz edilmektedir. Bunun yanı sıra çalışmada, İngiltere'nin de konuyla ilgili tutumu ortaya konmuştur.

Doç. Dr. Soner Akın tarafından kaleme alınan "*Avrupa Birliği Göç Politikaları: Yenilikçi, Bütünleşik ve İşbirlikçi Bir Yaklaşım*" adlı çalışma, eserin on ikinci bölümünü oluşturmaktadır. 311-348 sayfa aralıklarını kapsayan kitap bölümü iki ana başlıktan oluşmaktadır. Çalışma genel hatlarıyla Avrupa birliği göç politikaları, politikaların kısa geçmişi ve bu politikaların günümüz anlamı üzerinde durulmuştur. AB göç politikası ile AB göçmen politikasının birbirinde ayırt edilmesi ve bu ekseninde değerlendirilmesi konusu üzerinde durulmuştur.

Prof. Dr. Sedat Cereci tarafından kaleme alınan "*Göç Hareketleri Sürecinde Değişen ve Gelişen İletişim Eylemleri*" adlı çalışma, eserin on üçüncü bölümünü oluşturmaktadır. 349-378

sayfa aralıklarını kapsayan kitap bölümü beş ana başlıktan oluşmaktadır. Bu çalışmada, göçün göçmenlerde yarattığı psikolojik etki ele alınmıştır. Göç sürecinde göçmenlerde oluşan kaygı, korku, heyecan ve umut gibi birtakım etkenler ve etkenlerin göçmen davranışlarında ve iletişimlerdeki değişimler irdelenmiştir. Göçün psikolojik travmaya bile yol açabileceğinden ve buna bağlı olarak insan ilişkileri, iletişim ve dilde yol açacağı değişimlerden örnekler üzerinde tartışılmıştır. Göçmenlerin göç sürecinde ve sonrasında yaşadıkları deneyimlerle, davranışlarından konuştukları dile kadar neredeyse tüm karakterlerinin değiştiğinden bahsedilmiştir.

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Tayfun Üstün tarafından ele alınan “*Göçüm Güvenlikleştirilmesi ve FRONTEX Operasyonları*” adlı çalışma, eserin on dördüncü bölümünü oluşturmaktadır. 379-400 sayfa aralıklarını oluşturan kitap bölümü üç ana başlıktan oluşmaktadır. Çalışma AB’nin bir kurumu olan Avrupa Sınır ve Sahil güvenlik Ajansı (FRONTEX) hakkındadır. Güvenlikleştirme yaklaşımı çerçevesinde AB’nin göç algısının nasıl inşa edildiği ve FROTEX’in kuruluşuna zemin hazırlayan rasyoneliteden bahsetmektedir. Ayrıca FROTEX’in görev tanımları yürüttüğü operasyonlardan ve operasyonlar esnasında ortaya çıkan insan hakları ihlallerinde bahsedilmiştir.

Prof. Dr. Veysel Eren ve Furkan Saitoğlu’nun birlikte kaleme aldığı “*Türkiye’de göçün Yönetimi ve Örgütlenmesi*” adlı çalışma, eserin on beşinci bölümünü oluşturmaktadır. 401-432 sayfa aralıklarını kapsayan çalışma, beş ana bölümden ve birden çok alt başlıklardan oluşmaktadır. Bu çalışmada doğrudan uluslararası ve düzensiz göçün Türkiye bağlamında yönetimine odaklanmıştır. Dolayısıyla Türkiye’de göçün yönetimine ilişkin politikalar, yasal düzenlemeler, örgütsel yapılar, antlaşmalar üzerinden bir analiz ve ülkemizin göç yönetim kapasitesine ilişkin çıkarımlar yapılmıştır.

Prof. Dr. Yakup Bulut ile Doç. Dr. Muzaffer Bimay’ın birlikte kaleme aldığı “*Göç Politikaları Açısından Suriyeli Sığınmacıların Entegrasyonu Üzerine Bir İnceleme*” adlı çalışma eserin on altıncı bölümünü oluşturmaktadır. 433-458 sayfa aralıklarını kapsayan kitap bölümü dört ana bölümden oluşmaktadır. Çalışmada yazarlar, özellikle Suriyeli sığınmacıların entegrasyon süreçlerine ilişkin kamu politikalarını, bu politikaların yaklaşım ve değişimini ele almışlardır. Bu süreçte ortaya çıkan sorunları ve çözümleri ele alırken uluslararası yaklaşımlardan söz etmişlerdir. Sadece Suriye değil diğer coğrafyalarda da devam eden göç dalgalarının göçmen entegrasyon sorununda önem arz edeceğinden yeni politika ve yaklaşımlara ihtiyaç olacaktır. Bu bağlamda göç ve entegrasyona ilişkin analizler yapmışlardır.

Dr. Öğr. Üyesi Tülay Atay ile Dr. Öğr. Üyesi Aysun Yaşar Dilek'in birlikte kaleme aldığı "*Almanya'nın ve Türkiye'nin Misafirleri*" adlı çalışma, eserin on yedinci bölümünü oluşturmaktadır. 459-470 sayfa aralıklarını kapsayan kitap bölümü dört ana başlıktan oluşmaktadır. Çalışma, bölüm yazarları Dr. Yaşar ile Dr. Atay hanımefendilerin kendi yaşam hikâyeleri ile akademik meraklarının birleştirmeleri sonucunda ortaya çıkmış bir eserdir. Kendisi de bir dönem vatansız kalmış bir göçmen olan Jacques Derrida'nın yaşamsal deneyimleri ve konukseverlik/misafirperverlik hakkındaki görüşlerinden de faydalanmışlardır. Her iki yazarda yaşamlarını sürdürdükleri alanlar, içinde doğdukları alanlar olmak yerine "göç" ettikleri alanların kendilerine sığınak olduklarını okuyucuyla paylaşmışlardır.

Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk İncili tarafından kaleme alınan "*Cumhuriyet'ten Günümüze Kilis'te Göç ve Dinamikleri*" adlı çalışma, eserin on sekizinci bölümünü oluşturmaktadır. 471-506 sayfa aralıklarını kapsayan kitap bölümü on ana başlıktan ve bir kaç alt başlıktan oluşmaktadır. Yazar, Suriyeli sığınmacı nüfusun göç dinamiklerini oluşturan Kilis kentini çalışma sahası olarak belirlemiştir. Kilis kentindeki göç süreci ve dinamikleri için öncelikle Türkiye'nin göç süreçleri ve dinamikleri üzerinde durulmuş ve dönemsel ayrılıklarından bahsedilmiştir. Çalışmanın temel veri kaynaklarının 2000 yılı öncesinde yapılan genel nüfus sayımı sonuçları ve 2007 yılından itibaren adrese dayalı nüfus kayıt sistemi sonuçlarından faydalanılmıştır.

Dr. Öğr. Üyesi Bilge Çakır tarafından ele alınan "*Bir Sınır Kentinde Kitlesele Göçün Toplumsal Etkileri: Hatay Deneyimi*" adlı çalışma eserin on dokuzuncu bölümünü oluşturmaktadır. 507-538 sayfa aralıklarını kapsayan kitap bölümü üç ana bölümden oluşmaktadır. Bu çalışma, TÜBİTAK destekli bir araştırma projesi olan Suriye kaynaklı kitlesele göçün kentsel yaşam üzerine etkilerini incelemek ve toplumsal uyumun ana unsurlarını belirleyerek kapsayıcı bir toplumsal yaşamın bileşenlerini oluşturmak üzere Hatay ili saha çalışmasına dayanarak kaleme alınmıştır. Proje, Hatay ili Antakya, Kırıkhan ve Reyhanlı ilçelerinde yürütülmüştür. Anket çalışmalarıyla yürütülen projenin başladığı 2018 yılı itibariyle göç ve toplumsal uyum üzerinden sonuçlara varılmıştır. Hatay'ın Suriyeli kitlesele göçü bağlamındaki yeri ve önemine değinilmektedir.

Dr. Öğr. Üyesi Kadriye Şahin tarafından kaleme alınan "*Kadınların Suriye'de Yaşadıkları Antakya'da Deneyimledikleri: Göç, Kamusal Alan, Sağlık ve Toplumsal Cinsiyet*" adlı çalışma, eserin yirminci bölümünü oluşturmaktadır. 539-568 sayfa aralıklarını kapsayan kitap bölümü beş ana bölümden ve birkaç alt başlıktan oluşmaktadır. Araştırma 25 kadın üzerinden ve Hatay'ın tek bir ilçesinde yapılmış olmasına rağmen katılımcılar Suriye'nin farklı

şehirlerinden gelmişlerdir. Çalışmada kadınların, Suriye'deki yaşamları ile Türkiye'deki yaşamlarının karşılaştırılması hedeflenmiştir.

Hasan Hüseyin Aksu ve Prof. Dr. Tülay Atay'ın birlikte kaleme aldıkları “*Suriyeli Bayır-Bucak Türkmenlerinin Yayladağı'nda Mekânsal Dağılımları ve Kültürel Analizi*” adlı çalışma, eserin yirmi birinci bölümünü oluşturmaktadır. 569-598 sayfa aralıklarını kapsayan kitap bölümü beş ana başlıktan ve birkaç alt başlıktan oluşmaktadır. Çalışma, Yayladağı'na Suriye'den göç eden Bayır-Bucak Türkmenlerinin mekânsal dağılımı ve bu dağılımın toplumsal mekân üzerindeki etkilerini anlamak açısından anketler yapılarak oluşturulmuş bir çalışmadır. 200 kişinin katılımıyla oluşan bu çalışmada, göçmenlerle halkın toplumsal ilişkileri, kültürel uyumları, mekânsal yakınlıkları ve iletişim açısından uyumları hakkında çıkarımlarda bulunulmuştur.

Dr. Öğr. Üyesi Serpil Kalaycı tarafından kaleme alınan “*Suriyeli Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Biyoloji Dersini Öğrenmede Karşılaştıkları Sorunlar: Hatay Mustafa Kemal Örneği*” adlı çalışma, eserin yirmi ikinci bölümünü oluşturmaktadır. 599-616 sayfa aralıklarını kapsayan kitap bölümü dört ana başlık ve alt başlıklardan oluşmaktadır. Yazar bu çalışmada, üniversitelerde yabancı uyruklu öğretmen adaylarının biyoloji öğrenirken karşılaştıkları sorulara cevap vermek ve biyoloji eğitimleri için gereksinim duydukları ihtiyaçları ve bu ihtiyaçları karşılayabilmek amacıyla veriler oluşturulmuştur. Çalışma sahası olarak Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi baz alınmıştır.

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Tamer tarafından kaleme alınan “*Suriyeli Sığınmacıların Entegrasyonu Üzerine Bir İnceleme: Antakya Meslek Yüksekokulu*” adlı çalışma, eserin yirmi üçüncü ve son bölümünü oluşturmaktadır. 617-632 sayfa aralıklarını kapsayan kitap bölümü beş ana başlıktan ve alt başlıklardan oluşmaktadır. Bulunduğu coğrafyadan dolayı çok fazla göç alan Hatay ilinde bulunan Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Antakya Meslek Yüksekokulu öğretim elemanlarına yöneltilen sorularla sığınmacıların uyum süreçleri üzerine değerlendirme yapılmıştır. Sığınmacıların entegrasyonu noktasında olumlu olumsuz yönleri değerlendirilmiştir.

SONUÇ

Gazi Kitabevi tarafından yayınlanan bu eser, göçün sadece sosyal bilimler alanının değil, aynı zamanda diğer bilim dallarının da ilgilendiği ve etkilendiğini bir kavram olduğunu göstermektedir. Multidisipliner çalışmanın ürünü olan bu kitap, konuya ilgi duyan

akademisyenler için zengin bilgiler içermektedir. 29 bilim insanının bakış açılarını yansıtan ve 23 bölümden oluşan eser, bilimsel derinlikten ve kuramsal zenginlikten kopmadan kaleme alınmıştır. İncelediğimiz kitap bölümleri, kör hakemlik sürecinden geçirilerek kabul edilmiştir.

EKLER

Ek-1: “*Çağlar Boyu Göç (Tarih-Kültür-Medeniyet)*, İsa Kalaycı ve Gökhan Kalmış (Edl.), Gazi Kitabevi, Ankara 2021, ISBN: 978-625-8494-22-8, XXIV+632 s.” künyeli kitabın kapak resmi.

